

► **Mingis mõttes on laval olemine igal pool sarnane, aga palun ütle mõned enda lemmikpaigad.**

Publik annab selle värvi. Näiteks Jaapanis on iga kord pärast etendust kahesajameetrine järjekord autogrammi soovijaid. Sellist tänulikkust pole kuskil mujal. Iga maja ja maa on erinevad, omamoodi kultuuri ja vajadustega.

Kui peaksin valima, siis Viin ja Estonia. Viinis sain aru, kui lihtne võib olla muusika ja laulmine. Seal on dirigendid, kontsertmeistrid ja assistendid. Nad teevad kõik ära, pühendunud põhitegevusele ja nii-öelda maiseid muresid pole. Samuti sain selgeks, mida dirigent või kontsertmeister tahab või teeb. Mulle sai selgeks, kui lihtne on tegelikult muusika ja kuidas noodist läbi lavale jõuda.

See ajalugu Viinis on erakordne ja sedasama ei saa Estonia teatrist tahta. Ent peab olema eesmärk ja soov leida need vahendid, et seda ka siin teha. Kas või seesama ballett – uskumatult ilus, kõik on ju võimalik. See puudub ka ooperit. Raske on siis, kui teha valesid asju ja panna energia valesse kohta.

Mida sa selle all mõtled?

Räägime intriigidest: öeldakse, et Estonia teater on intriigide pesa. Vaidleksin vastu: see on täiesti normaalne töökeskkond. Seda tahetakse võib-olla niimoodi näha, aga arvan, et igas töökeskkonnas on intriigid kolm korda hullemad kui siin.

Mul on kogemus paljude ooperimajadega. Igasuguseid lugusid on, kas või Viinist, kus primadonnad kaklevad, kes saab tähtsama garderoobi, mis on lavale lähemal. See näitab staatust, aga pole maja, vaid nende kahe inimese probleem. No kui on selline inimene, prima-donna, siis kehitatakse õlgu. Kui väga raskeks läheb, siis järgmine kord pole kindel, et teda esinema kutsutakse. Ent kui tema panus laval on väga suur, siis ikka kutsutakse.

Estonias saaks pigem parandada töö tehnilist poolt. Mis on kõige tähtsam? Võib-olla mitte alumine korrus, kus on kontorid, vaid ikkagi lava. Selle jaoks on see maja ju loodud.

Ehitatud on see siiski sõnateatriks?

Just. Arvan, et järjest rohkem on Eestis inimesi, kellel on õnnestunud kuulata sama lauljat eri lavadel. Need inimesed ütlesid, et meil on uut maja vaja. Seda on räägitud kaheksakümne-datest, kui Estonia uuele hoonele jäi ette hõlmikpuu. Mitte midagi pole muutunud ja see probleem jääb, kuni uut ooperimaja pole ehitatud. Valitsus on seda nii kaua edasi lükanud, vahele on tulnud kümneid ja kümneid riiklike projekte. See pole mitte ainult elamuse saamine, vaid ka nende inimeste hoidmine, kes siin laval laulavad.

Muide, ka Sydney ooperisaalis on väga halb akustika. See maja on akustiliselt väga ebaõnnestunud, sest viimasel hetkel vahetati ära ooperi- ja kontserdisaal.

Kultuur lükatakse ju ikka kuskile serva.

Seesama (osutab käega Solarise keskuse poole) oleks olnud kõige parem koht ooperiteatri ehitamiseks. Seda lava, prooviruume ja garderoobe ei pea uuesti ehitama ning kogu projekt olnuks kordades odavam. Aga ostukeskus on palju tähtsam, seda on kergem müüa ja see on linnale tulusam.

Muidugi võib mõelda, et miks ma sellest räägin. Et see on maksumaksja raha ja mina ooperis ei käi. Aga kultuuriministerium peaks tegema uuringu, kui palju toob tagasi üks euro, mis kultuuri pannakse. See on nagu visiitkaart.

Loomulikult viid külalised rappa ja päikeseloojangut vaatama. Meil on laulupeokultuur, väga spetsiifiline ja huvitav osa Eesti kultuuri-loost. Aga et olla osa lääne muusikakultuurist, on vajalik ka teine külg.

